

אמר אביי, כך אמרו חכמים לרבי צדוק:

אם בן, שפותחים בכבוד המקום, **אין נדרים ניתרין יפה,** לפי שאדם אינו מעיז לומר בפניו שנדר על אף שאין זה לכבודו של מקום, ויש חשש שהיתר הנדרים, התלוי בחרטה האמיתית של האדם, אינו נעשה כראוי.

ורבא אמר, כך אמרו חכמים לרבי צדוק: טו-ב

אם בן, שפותחים בכבוד המקום, **אין נדרים נשאלין לחכם.**

כי אנשים ימנעו מלבוא ולהשאל על נדריהם לחכם, אלא יתירו לעצמם את נדריהם על סמך הפתח הזה, שאין הנדר לכבוד המקום.

לפי שפתח זה הוא קל ביותר, וראוי הוא לשמש כפתח לכל הנדרים, ולכן, יחשבו האנשים שאין צורך לגשת לחכם כלל ולהישאל על הנדר כדי שיתיר להם החכם על סמך הפתח של כבוד המקום, אלא די בכך שיתירו הם לעצמם את נדרם, על סמך פתח פשוט שכזה.

ומוכיחה הגמרא כדברי אביי:

תנן, שנינו במשנתנו: **ומודין חכמים לרבי אליעזר במי שנדר בדבר שבינו לבין אביו ואמו — שפותחים לו בכבוד אביו ואמו.**

בשלמא לאביי, דאמר שכונת המשנה היא לומר שאין לפתוח בכבוד המקום כי **אם בן,**

ורגילים כל חבריו להשתתף בסעודת הנישואין.

ואמר אז הנודר: **אילו הייתי יודע** בשעה שנדרתי **שהוא נעשה סופר** [תלמיד חכם, או לבלד העיר], ואצטרך להזדקק לו, **או שהיה משיא את בנו בקרוב** ואצטרך להשתתף בשמחתו — **לא הייתי נודר!**

וכיון שדבר זה אירע באופן בלתי צפוי, הרי זה "נולד".

ומביאה המשנה דוגמא נוספת למחלוקתם אם פותחים בנולד:

אמר הנודר: **קונם לבית זה, שאיני נכנס.**

ולאחר מכן **נעשה בית זה בית הכנסת.**

ואז אמר הנודר: **אילו הייתי יודע** בשעה שנדרתי **שהוא נעשה בית הכנסת** — **לא הייתי נודר!**

רבי אליעזר מתיר לפתוח בנולד שכזה.

וחכמים אוסרין לפתוח בנולד.⁽³⁾

גמרא:

שנינו במשנה, שאמרו חכמים לרבי צדוק: אם פותחים בכבוד המקום — אין נדרים!

ודנה הגמרא: **מאי,** מהו הביאור בדברי חכמים — **"אין נדרים"?**

ידעת דהוי חתנך צורבא מדרבנן, אדעתא דהכי מי נדרת", והיינו, שנעשה רבי עקיבא תלמיד חכם, והרי זה נולד, כמו שמצינו במשנתנו שאם נעשה סופר הרי זה נולד.

3. הראשונים [כאן ובמסכת כתובות סג א] דנו בשאלה, כיצד התיר רבי עקיבא את נדרו של חותנו [שהדיר את בתו, אשתו של רבי עקיבא, מנכסיו, כשנישאה לרבי עקיבא], בפתח "אילו